

Den sunne lære. Hva skriver Paulus om den til Timoteus og Titus?

Noen momenter, ved Sverre Bøe

Fjellhaug
internasjonale
Høgskole

Den sunne lære – de sunne ordene

- Tit 1,9: Han må holde fast ved det troverdige ord i samsvar med læren, slik at han kan være i stand til både å formane ut fra **den sunne lære**, og til å gjendrive dem som sier imot.
- Tit 2,1: Men tal du slik det sømmer seg for **den sunne lære**
- 1 Tim 6,3-5: Dersom noen farer med fremmed lære, og ikke holder seg til **vår Herre Jesu Kristi sunne ord** og den lære som hører til gudsfrykt, da er han oppblåst og forstår ingenting.
- 2 Tim 4,3: For det skal komme en tid da de ikke skal tåle **den sunne lære**, men etter sine egne lyster skal de ta seg lærere i mengdevis, etter som det klør i øret på dem.
- 1 Tim 1,9-10: En må vite dette at loven ikke er gitt for den rettferdige, men for lovløse og ulydige, ..., og hva det ellers kan være som strider mot **den sunne lære** –
- 2 Tim 1,13: Ha som forbilde **de sunne ordene** du har hørt av meg, i tro og kjærlighet i Kristus Jesus.

Med apostlenes lære som basis

- 2 Tim 1,13: Ha som forbilde **de sunne ordene** du har hørt av meg, i tro og kjærlighet i Kristus Jesus.

Endetidsperspektiv

- 2 Tim 4,3: For det skal komme en tid da de ikke skal tåle **den sunne lære**, men etter sine egne lyster skal de ta seg lærere i mengdevis, etter som det klør i øret på dem.

Også etiske forhold angår «den sunne lære»

- 1 Tim 1,9-10: En må vite dette at loven ikke er gitt for den rettferdige, men for lovløse og ulydige, ugudelige og syndere, vanhellige og urene, fademordere og modermordere, drapsmenn, horkarer, menn som ligger med menn, menneskerøvere, løgnere, menedere, og hva det ellers kan være som strider **mot den sunne lære** –

«Sunn i troen»

- ¹³ Derfor skal du tale dem strengt til rette for at de kan bli **sunne i troen**, ¹⁴ og ikke gi seg av med jødiske eventyr og bud av mennesker som har vendt seg bort fra sannheten. Tit 1,13-14
- Eldre menn skal være edruelige, verdige, sindige, **sunne i troen**, i kjærligheten, i tålmodigheten. Tit 2,2

«Sunn» – et helsebegrep?

- Gresk: «hygiene»
- Ellers brukt i evangeliene om Jesu helbredelser - legemlig
- Gresk filosofi talte ellers mest om sunn sjel
- Ikke ofte i Pastoralbrevene om «syk», men:
 - ¹⁶ Vend deg bort fra det vanhellige, tomme snakket, for de går bare videre og videre i ugudelighet.
 - ¹⁷ Deres ord vil **ete om seg som villkjøtt/koldbrann**. Blant dem er Hymeneus og Filetus. 2 Tim 2,16-17
 - ³ Dersom noen farer med fremmed lære, og ikke holder seg til vår Herre Jesu Kristi sunne ord og den lære som hører til gudsfrykt, ⁴ da er han oppblåst og forstår ingenting. Han er bare **syk etter stridsspørsmål og ordkrig**. Dette fører bare til misunnelse, strid, spott, onde mistanker, 1 Tim 6,3-4

«Lære» - *didasko*

- Substantivet «lære» = innholdet av troen
- Verbet «lære» = undervise
- Substantivet «en lærer»

- Til sammen 20 ganger i Pastoralbrevene

Mange nedvurderer lære:

- «Det kommer ikke an på læren, men på livet»
- «... om nødvendig med ord»

- ... men hvordan kan de komme til tro uten å høre? ... uten forkynnelse ...

Virkinger av falsk lære

Dersom noen farer med fremmed lære, og ikke holder seg til vår Herre **Jesu Kristi sunne ord** og **den lære som hører til gudsfrykt**, da er han oppblåst og forstår ingenting. Han er bare syk etter stridsspørsmål og ordkrig. Dette fører bare til misunnelse, strid, spott, onde mistanker og stadig krangel mellom mennesker som er fordervet i sitt sinn og har tapt sannheten, og ser på gudsfrykten som en vei til vinning.

1 Tim 6,3-5

Kampen for den sunne lære

Tit 1,9: Han må holde fast ved det troverdige ord i samsvar med læren, slik at han kan være i stand til både å **formane** ut fra **den sunne lære**, og til å **gjendrive** dem som sier imot.

- Ordets tjenere må holde fast ved Ordet
- Slik kan de formane innad i menigheten
- Og de kan «gjendrive» dem som sier imot

Å bli «sunne i troen» - troens immunforsvar

Derfor skal du tale dem strengt til rette for at de kan bli **sunne i troen**, og ikke gi seg av med jødiske eventyr og bud av mennesker som har vendt seg bort fra sannheten. Tit 1,13-14

Tyngdepunkt – tyngdepunktforskyvning

Noe av vranglæren i Pastoralbrevene avvises mest som «tom», lite fruktbar, avsporende lite gagnlig

Men det er neppe hele bildet – vranglæren kan også være bunnfalsk og fordervelig

Sunn læretale må adresseres rett

¹ Men tal du slik det sømmer seg for **den sunne lære**:

² Eldre menn skal være edruelige, verdige, ...

³ Likeså skal eldre kvinner i sin ferd opptre slik som det sømmer seg for hellige. De skal ikke ...

⁶ Likeså skal du formane de unge mennene til å være ... **Tit 2,1-6**

«Den sunne lære» og «den fagre/edle skatten»

- 2 Tim 1,14: Ta vare på **den fagre/edle skatten** som er betrodd deg, ved Den Hellige Ånd som bor i oss!
- 1 Tim 6,20: Timoteus, ta vare på **det som er betrodd deg!**
- 2 Tim 1,12: For jeg vet hvem jeg tror på, og jeg er viss på at han er mektig til å bevare **det som er betrodd meg**, til dagen kommer

Stafett-veksling, 2 Tim 2,2: **Det du har hørt av meg** i mange vitners nærvær, **overgi det til trofaste mennesker**, som også er i stand til å **lære andre**.

Troverdige ord

- **Det er et troverdig ord**, fullt verdt å motta: Kristus **Jesus kom til verden for å frelse syndere**, og blant dem er jeg den største. 1 Tim 1,15.
- **Det er et troverdig ord**: Om noen gjerne vil ha et tilsynsembete, så er det en god gjerning han har lyst til. 1 Tim 3,1
- ⁸ For kroppslig øving er nyttig til lite, men gudsfrykt er nyttig til alt. Den har løfte både for dette livet og for det som kommer. ⁹ **Det er et troverdig ord**, fullt verdt å motta. 1 Tim 4,8-9
- **Det er et troverdig ord**. For er vi døde sammen med ham, skal vi også leve sammen med ham. 2 tim 2,11.
- 7. for at vi, rettferdiggjort ved hans nåde, skulle bli arvinger til det evige liv, som vi håper på.
⁸ **Det er et troverdig ord**, og dette vil jeg at du skal innprente, for at de som tror på Gud, må legge vinn på å gjøre gode gjerninger. Tit 3,7-8

Den gode strid

- 1 Tim 1:18: Dette er det oppdraget jeg overgir til deg, min sønn Timoteus, i samsvar med de profetordene som før er talt om deg, så du ved dem kan stride **den gode strid**,
- 1 Tim 6:12: Strid **troens gode strid**! Grip det evige liv som du ble kalt til – du som òg har avlagt den gode bekjennelsen for mange vitner!
- 2 Tim 4:7: Jeg har stridd **den gode strid**, fullendt løpet, bevart troen.

Men strid kan også være skadelig og feil

- 1 Tim 1,4: og ikke gi seg av med eventyr og endeløse ættetavler. Slikt fører heller til **unyttig strid** enn til å tjene Guds frelseshushold i troen.
- 1 Tim 6,4: da er han oppblåst og forstår ingenting. Han er bare **syk etter stridsspørsmål** og ordkrig. Dette fører bare til misunnelse, strid, spott, onde mistanker
- 2 Tim 2,23: Vis fra deg de **tåpelige og uforstandige stridsspørsmålene!** For du vet at de **føder strid**.
- Tim 2,24: Men en Herrens tjener må **ikke ligge i strid**, men være vennlig mot alle, i stand til å lære andre, villig til å tåle ondt.
- 1 Tim 3,3: ikke drikkfeldig, ikke voldsom, men mild, **ikke stridslysten** eller pengekjær.
- Tit 3,9: Men **tåpelige stridsspørsmål** og ættetavler og **stridigheter** om spørsmål i loven skal du vise fra deg, for de er unyttige og meningsløse.
- Tit 3,2: ikke spotte noen, **ikke være stridslystne**, men milde, og vise all ydmykhet mot alle mennesker.

Vi må lære å oppføre oss rett i Guds hus

- ¹⁴ Dette skriver jeg til deg, enda jeg håper at jeg snart skal komme til deg. ¹⁵ Men i fall jeg dryger, vil jeg at **du skal vite hvordan en bør ferdes i Guds hus**, som er den levende Guds menighet, sannhetens støtte og grunnvoll. 1 Tim 3,14-15

Paulus' testamente

² Forkynn Ordet! Vær rede i tide og utide. Overbevis, irttesett og trøst, med all tålmodighet og lære.

³ For det skal komme en tid da de ikke skal tåle den sunne lære, men etter sine egne lyster skal de ta seg lærere i mengdevis, etter som det klør i øret på dem. ⁴ De skal vende øret bort fra sannheten, og vende seg til eventyr.

⁵ Men vær du edru i alle ting. Lid ondt, gjør en evangelists gjerning, fullfør din tjeneste.

⁶ For jeg blir alt ofret, og tiden for min bortgang forestår. ⁷ Jeg har stridd den gode strid, fullendt løpet, bevart troen. ⁸ Så ligger nå rettferdighetens krans rede for meg, den som Herren, den rettferdige dommer, skal gi meg på den dagen – ja, ikke bare meg, men alle som har elsket hans komme. *2 Tim 4:1-8*